

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 241995 20 Рев
Бања Лука, 3.9.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља V.L. d.o.o. S., (раније V.L. ViH d.o.o. S.), кога заступа Е.Ч., запослена код тужитеља, против тужене С.В. из Б.Л., коју заступају Б.К. и С.К., адвокати из Б.Л., ради испуњења уговора, вриједност спора 135.745,33 КМ, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 241995 20 Гж од 27.8.2020. године, на сједници одржаној 3.9.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 241995 18 П од 4.11.2019. године, обавезана је тужена да тужитељу исплати износ од 135.745,33 КМ, са законском затезном каматом на износ од 157.122,49 КМ, од 15.8.2015. године до 31.10.2015. године и на износ од 135.745,33 КМ, од 31.10.2015. године до дана исплате и да му накнади трошкове поступка у износу од 3.479,32 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 241995 20 Гж од 27.8.2020. године, жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена и одбијен је захтјев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужена ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка учињених у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев одбије, уз обавезу тужитеља да јој накнади трошкове поступка.

Тужитељ у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи да се обавезе тужена да по основу уговора о солидарном јемству који је закључила са предником тужитеља дана 30.4.2013. године, исплати износ од 135.745,33 КМ, са законском затезном каматом као у изреци пресуде.

Расправљајући о овако постављеном захтјеву првостепени суд је утврдио: да су тужитељ (давалац лизинга) и Г. д.о.о. Б.Л. (прималац лизинга), дана 30.4.2013. године

закључили уговор о лизингу број: ..., који су потписале уговорне стране и јемац платац, С.В. (овдје тужена) и да је сагласно Записнику о преузимању објекта лизинга од 30.4.2013. године примаоцу лизинга испоручен објекат лизинга – Оргета: W.A.V. ...; да уговорена вриједност лизинг објекта (са порезом на додатну вриједност и трошковима) износи 122.240,25 EUR, да је уговор закључен на 48 мјесеци, са мјесечним ануитетом у износу од 2.984,24 EUR и да је прије испоруке лизинг објекта прималац лизинга платио тужитељу износ од 26.054,66 EUR; да је планом отплате по уговору о лизингу одређено, да прва рата доспијева 15.5.2013. године, а да је откуп задње рате 15.4.2017.године, те да нето вриједност објекта лизинга износи 122.240,25 EUR, номинална каматна стопа 8,00%, ефективна каматна стопа са ПДВ 9,6% и трајање уговора од 48 мјесеци; да је између тужене (даваоца јемства) и Г.д.о.о. Б.Л., (примаоца лизинга), дана 30.4.2013. године закључен уговор о давању јемства, којим се у члану 3. давалац јемства обавезала, да ће са даваоцем лизинга закључити уговор о солидарном јемству у циљу осигурања испуњења обавеза примаоца лизинга; да су 30.4.2013. године тужитељ и тужена закључили уговор о солидарном јемству, којим се (у члану 2.) јемца – платац (тужена) обавезала, да у случају да прималац лизинга не испуни своју пуноважну и доспјелу обавезу у року, да јемац јемчи и одговара солидарно као јемац платац, за обавезе из уговора и у вези са уговором; да је писменом изјавом од 4.8.2015. године тужитељ обавијестио примаоца лизинга, да због неизвршавања обавеза у складу са уговором о лизингу, раскида предметни уговор са даном 15.8.2015. године; да је финансијски вјештак З.Б. доспјели, а неплаћени дуг по основу уговора о лизингу обрачунао у износу од 135.745,34 КМ; да је рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Ст 118390 17 Ст од 18.9.2018. године закључен стечајни поступак над Г. д.о.о. Б.Л., као стечајним дужником и да је рјешење истог суда од 15.1.2019. године исти брисан из судског регистра; и да је тужитељ тужбу у овој парници поднио 11.7.2016. године.

Полазећи од утврђења да прималац лизинга није испунио уговорну обавезу из уговора о лизингу, да је тужитељ уговор о лизингу раскинуо због неиспуњења - са даном 15.8.2015. године, првостепени суд је закључио, да је тужена као јемац – платац, сагласно својој уговорној обавези по основу уговора о солидарном јемству и Општим условима „VBL-a за закључење Ugovora o finansijskom leasingu“ (као саставном дијелу уговора о лизингу), у обавези да плати тужитељу износ од 135.745,33 КМ, са законском затезном каматом и то: на износ од 157.122,49 КМ, од 15.8.2015. године до 31.10.2015. године и на износ од 135.745,33 КМ, од 31.10.2015. године, до исплате и да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 3.479,32 КМ.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, па је жалбу тужене одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита и ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу.

Ревизионим наводима тужена спори правилност побијане пресуде уз тврдњу, да у ситуацији када је тужитељ раскинуо уговор о лизингу и када су раскидом уговора обе стране ослобођене својих обавеза, изузев обавезе на накнаду евентуалне штете, па како тужена није била јемац за штету, нити је било шта примила по основу раскинутог уговора о финансијском лизингу, да стога није пасивно легитимисана за постављени тужбени захтјев.

Овакви наводи ревизије, немају основа у утврђеном чињеничном стању и у материјалном праву.

Уговор о финансијском лизингу је уговор по којем се давалац лизинга обавезује финансирати предмет уговора тако да га сам изради или га купи или да га изради код трећег лица, по наруџби примаоца (корисника лизинга) и предати му га на кориштење, који ће плаћањем лизинг накнаде у цјелости или дјелимично накнадити инвестицијске трошкове даваоца, с тим да након истека уговореног рока прималац има право откупити предмет уговора, вратити предмет уговора, односно наставити са његовом употребом.

Према одредби члана 1. предметног уговора о лизингу тужитељ, као давалац лизинга, финансира кориснику лизинга предмет лизинга (Оргетип: W.A.B. ...), у облику финансијског лизинга и уговорено је трајање лизинга на рок од 48 мјесеци. Корисник лизинга, поред плаћене аконтације у износу од 26.054,66 EUR, се обавезао на плаћање мјесечне накнаде за финансирање предмета лизинга у износу од 2.984,24 EUR, те да ће да предмет лизинга осигурати у име даваоца лизинга, као корисника осигурања (члан 9. уговора о лизингу), а као инструмент осигурања је у члану 10. уговорено, да на основу тог уговора и Општих услова јемац (овдје тужена), јемчи и одговара солидарно са примаоцем лизинга, као јемац платац и то, како за испуњење свих обавеза које је прималац лизинга преузео према даваоцу лизинга, тако и свих обавеза које произлазе према даваоцу лизинга из уговора или у вези са уговором, коју уговорну обавезу је тужена потврдила потписивањем тог уговора. Према одредби члана 5. уговора о лизингу, давалац лизинга је једини, искључиви и неограничени законски власник објекта лизинга.

У доказном поступку пред првостепеним судом утврђено је да је, услед неиспуњења обавеза примаоца лизинга, тај уговор раскинут са даном 15.8.2015. године и да је уз обавјештење о раскиду уговора тужитељ примаоцу лизинга доставио обрачун потраживања у износу од 157.122,49 КМ и позвао га да исти плати.

Према одредби члана 12. уговора о лизингу, раскид уговора због неизвршења уговорних обавеза регулисан је тачком 20. Општих услова. Раскид уговора односи на уговорне стране, то јесте даваоца лизинга и примаоца лизинга, што произлази и из тачке 20. Општих услова, којим је у тачки 20.3. предвиђено, да у случају раскида уговора о лизингу због неизвршења обавезе по уговору, давалац лизинга има право на наплату од примаоца лизинга ненамиреног износа финансирања, заједно са накнадом штете. Стога се тужена неосновано, позивом на ову одредбу Општих услова брани од своје обавезе, као јемца платца, на испуњење свих обавеза које је прималац лизинга преузео према даваоцу лизинга. Та обавеза тужене извире из члана 10. уговора о лизингу (из ког разлога је тужена потписник тог уговора), а даље произлази из уговора о солидарном јемству, као посебном облигационо правном односу заснованом између тужитеља и тужене. Према том уговору (члан 2.) тужена, као јемац јемчи и одговара солидарно, као јемац платац, како за испуњење свих обавеза које је прималац лизинга преузео према тужитељу, тако и свих обавеза које произлазе из уговора или у вези са уговором, што значи да одговара за испуњење обавеза примаоца лизинга из основа уговора о лизингу (за плаћање неисплаћене накнаде), неvezано за облике одговорности примаоца лизинга по основу тог уговора, у случају раскида предметног уговора, како је то ревидентница тврдила током поступка, а то понавља и у ревизији. Одговорност тужене је (наведеним уговором о солидарном јемству, као и законом), установљена под другачијим условима и по другим правним основима, у односу на одговорност примаоца лизинга, као главног дужника, што је у складу са одредбом члана 414. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 и 57/89, те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), којом је прописан однос солидарних

дужника и којом је у ставу 2. посебно наглашено да од више солидарних дужника сваки може дуговати са различитим одступањима.

И најзад, одговорност тужене из основа предметног уговорног односа произлази из одредбе члана 1004. став 3. ЗОО, сагласно којој одредби јемац платац одговара повјериоцу, као главни дужник за цијелу обавезу и повјерилац може тражити њено испуњење било од главног дужника (на кога се, а не на тужену, односи тачка 20.3. Општих услова), било од јемца или од обоје у исто вријеме (солидарно јемство).

Из наведеног произлази, да су нижестепени судови правилно судили, када су захтјев тужитеља усвојили.

Како побијана пресуда нема недостатака на које се указује ревизијом, нити оних на које овај суди пази по службеној дужности, ревизија тужене је примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13), одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић